

11. Nešlo by to bez hádání ?

Cestou do Emauz se Pán Ježíš ptal učedníků. "O čem jste cestou rozmlouvali?" - A oni zahanbeně mlčeli, protože se cestou hádali. A o co se hádali? - Kdo je mezi nimi větší, důležitější, přednější - kdo je víc.

Hádání je mezi lidmi všude dost. Mezi dětmi, mezi dospělými v práci, mezi manžely doma. Jde to vůbec bez hádání?

Hned na začátku bible je pozoruhodné vyprávění o stavbě babylónské věže. Lidé se rozhodnou postavit oltář své inteligenci, věž, která by sahala až do nebe. Ale pýcha je přivede ke zmatení jazyků. Každý má svou pravdu, každý má svou řeč, nejsou schopni se na ničem dorozumět, rozcházejí se.

Tohle je obraz i dnešní lidské společnosti, jak ve vztazích mezinárodních, tak ve vztazích mezilidských, a hlavně v manželství. Říká se tomu babylónský efekt. Lidé se snadněji nad kdečím pohádají, než aby se nad jedním shodli.

Musí to tak být? Musí každé lidské společenské úsilí, každé manželství, skončit babylónským efektem, že manželé jako by mluvili každý jinou řečí, že si přestanou rozumět?

Vy to víte dobře: Nemusí to tak být, ale přece to tak přecasto bývá. Proč?

- Někde zasejí rozkol různé návyky z domu.

Když se ti dva brali, měli se rádi. Jeho okouzlovala její pořádnost, hospodárnost, pečlivost, to u nich doma nebylo. Jí se na něm líbilo, co bylo jí z domu neznámé - dárečky, které jí

za poslední korunky kupoval, jeho bezstarostnost ptactva nebeského. Ale po svatbě jí začal jít na nervy: je lehkomyšlný a nepořádný! Jemu začalo jít na nervy její věčné poklizení, šetrílkovství.

A hle, společná stavba věže domova, rodinné pohody je babylónem. Přestávají si rozumět.

- Jindy jsou ti dva ještě příliš nedospělí, neschopní řešit

jakékoliv nedorozumění. Hned první ne-

souhlas partnera berou jako osobní urážku: "Ty mě už nemáš rád, proto se mnou ne-souhlasíš!" Muž zase prožívá jako osobní urážku, když zjistí, že jeho žena se nezajímá o stav fotbalové ligy.

- Leckdo si potíže na pracovišti odreagovává doma, v rodině.

Místo aby pracovní trable pověsil na hřebík s pracovním pláštěm, otravuje si ovzduší i doma. A kdyby jen sám sobě - celé rodině.

- Pocit méněcennosti - nejistota - bývá také často spoluvinnou. Máme jej občas všichni. Pokud je normální, pak nás nutí k lepší práci a nevadí. Zle je, když přeroste v komplex méněcennosti - ten vede k útočností, agresivitě.

- Urážlivost - staví mezi manžele skleněnou stěnu: "Copak s ním mohu mluvit hned, když něco provede? Musím ho potrestat!" - Jaká nadutá pýcha, jaký patent na rozum mluví z takového partnera! Soudí, trestá - kde vzal na to právo! (Marhoulová).

- Někdy se ukáže hned po svatbě, že se brali dva neznámí. "Je takový společenský, každý ho má rád." - libovala si před svatbou. Za rok to hodnocení zní jinak. "Domova si neváží, společnost v hospodě je mu nadevše. Ani dítě ho doma neudrží. Co si mám s ním počít, co mám udělat?"

Co dělat, když se manželé neumějí dohodnout, když každý rozhovor spěje hned k hádce?

Každý takový případ se musí řešit individuálně, není na to žádný patent. Ale přesto se dá říct, že všechny případy se řešit dají, pokud ti dva jsou jakž takž normální.

A také se dá říct, že žádný případ se nedá řešit děláním scén, po zlém.

- Třeba u těch, kde se ukáže, že partner má chyby, o kterých jsi před svatbou nevěděl. Jsou-li to chyby normální, chyby normálního člověka, pak máš důvod si ulehčeně oddechnout: Já mám také chyby, když já mám trpělivost s ním a tak se ti dva snadněji uchrání pokušení převychovávat druhého hádavou metodou. Pomáhat lze totiž pochvalou, uznáním, nikdy vyčítáním.

- Samotný výskyt konfliktů - (konflikt je

ted' módní slovo - dřív se říkalo hádka) - tedy samotný výskyt konfliktů v mladém manželství není ještě žádné neštěstí. Je to normální součást záběhu, sžívání těch dvou. Je to dobré znamení, že těm dvěma na druhém záleží, že se berou vážně.

Ovšem to, co tu mám na mysli, to je normální řešení problémů, to se má spíš podobat zapálené debatě než řvaní na sebe navzájem.

Není tedy neštěstí ani katastrofa, když se mladí manželé pohádají. Neštěstí je, když se hádat - řekněme raději: zaujatě debátovat - neumějí. Když už kolem něčeho naroste napětí, nepomůže před tím utíkat.

Lépe je řešit jednotlivé problémy bez odkládání, dokud napětí nebo strach nepřeroste v agresivitu. Ovšem ne hned, jseš-li rozčilen. Ráno bývá moudřejší večera - je zlaté pravidlo i zde.

Jak se tedy hádají ti manželé, kteří to umějí?

V zásuvce kuchyňského stolu by měla být v každé rodině nějaká Pravidla dobrého hádání

Třeba toto dvanáctero:

1) Když jeden má problém, je to problém i druhého. Musí se o něj zajímat spolu.

2) Nečekej, že partner je čtenář myšlenek. Pověz mu jasně o co ti jde. (Ne tedy: "Ty jsi poslední dobou nějaký divný - ale raději: "Necháš se třikrát upomínat, než mi pomůžeš. Můžeš s tím něco udělat?")

3) Odpovídej pravdivě a otevřeně, co si o problému myslíš. Ale dodej: "Mohu se mýlit. Budu o tvých důvodech uvažovat. Dejme si čas na domyšlení."

4) Chraň se svou argumentací druhého zarmoutit, zesměšnit, ponížít

5) Debátujte vždy o jedné konkrétní věci. (Ne tedy: "Ty jsi totálně nemožný!" - Ale raději: ("Jsem ráda, když mi v tomhle pomůžeš.")

6) Není přípustné na výtku odpovědět jinou výtkou. Není přípustné reagovat uraženým mlčením, nebo zvyšováním hlasu, křikem.

7) Máš právo říci, co si myslíš. Máš povinnost pozorně poslouchat, co říká druhý a

uvažovat proč, si to tak myslí.

6) Když upozorňuješ partnera na chybu, tak hned připoj pochvalu dobrého. ("Poslyš, tohle jsi řekla dobře.") Tím se uvolní napětí. Když k tomu připojíš vlastní chyby, pomůže vám to oběma.

9) Užitečnější než vyčítat je pochválit. (Místo "Jsi nedbalý táta" - je lépe říct: "Mám radost, když si všimneš dítěte.")

10) Cílem dohadování ať nikdy není osobní vítězství, ale nalezení pravdy.

11) Oba se už konečně vzdejte polepšovací, převychovávacích hádek. Proto hledejte při všech sporech společný základ, s čím oba souhlasíte. A z toho pak vycházejte.

12) Bylo-li vaše dohadování vedeno správně, poznáte jednoduše: Výsledkem nebude hlubší roztrpčení, ale úleva a radost z nové shody. Vy dva jste přece společníci, ne protivníci. Tak spolu tedy podle toho zacházejte!

Při debatě s manželou padne občas otázka: "Kdo má vlastně v manželství ustupovat, kdo se má přizpůsobit. Žena muži nebo muž ženě?" - Tohle je doslova hloupá otázka. Oba se přece musí přizpůsobit potřebám soužití, oba musí hledat, co je správnější a ustoupit od méně správného. Nevpusť si do svého domova "babylonský efekt!".

V bibli je také příběh opačný, než je ten o babylónském zmatení jazyků. Vypravuje se tam, jak při seslání Ducha svatého si všichni začali navzájem rozumět, jak každý pochopil, co má druhý na mysli. Jistě by i v našich rodinách bylo více porozumění, kdyby manželé dokázali den co den hned ráno při vstávání prosit o dary Ducha svatého. Otevření vanutí Božího Ducha snadněji pochopí, jak to druhý myslí, co mu dělá starost. A pochopit druhého, to už je velký krok na cestě k dorozumění. Kdo mluví o svém partnerovi s Bohem, ten dokáže mluvit srozumitelně i se svým partnerem.